

UUTISKIRJE

syyskuu 1/2017

*****

Etelä-Pohjanmaan LAPE-hankkeen uutiskirjeessä kerrotaan kehittämisosioittain hankkeen ajankohtaisia asioita. Seuraava uutiskirje ilmestyy lokakuussa ja tuolloin aiheena on osahankkeiden esittely. Tiedonkulun varmistamiseksi olisi hienoa, että uutiskirje löytäisi tiensä työntekijöiden taukotiloihin saakka – LAPE-muutosohjelma koskee kaikkia lasten ja perheiden parissa toimivia. Olethan osallasi varmistamassa tiedonkulkua organisaatiossasi.

Toimeenpano etenee maakunnassa

Sisällys

Toimeenpano etenee maakunnassa.....	1
Kuntien ja maakunnan yhteiset lapset, nuoret ja perheet.....	2
Perhekeskustoimintamalli.....	3
Toimintakulttuurin muutos.....	3
Erityis- ja vaatvimman tason palvelut.....	4
Tulevat tapahtumat.....	4

Erityisesti lapset, nuoret ja perheet – nyt on teidän mahdollisuutenne vaikuttaa! Hankkeen nettisivuilta löydät linkin lasten ja perheiden palveluita kartoittavaan kyselyyn.

Etelä-Pohjanmaan Lape-hanke etenee hyvässä vireessä alkuperäisen aikataulun mukaisesti jatkuen vuoden 2018 loppuun. Syyskuun jälkeen saamme tiimiimme lisävahvistusta perhekeskustoimintamallin kehittämiseen. Muutostyössä osallistetaan sekä ammattilaiset että kokemusasiantuntijat. Eri toimijoiden välinen yhteistyö on vahvasti läsnä kaikessa kehittämisessä, mitä hankkeessa tehdään.

Lape-kehittämiskokonaisuuden ympärille on rakennettu työryhmärakenne, jossa on huomioitu kansalliset kehittämissisällöt ja monialaisuus. Työryhmien kokoonpano on lähes valmis. Työryhmien kautta kehitämme ja pilotoimme erilaisia toimintamalleja maakunnassa, käynnistämme palveluiden yhdenmukaistamistyötä perheiden tasa-arvoisen palvelukokemuksen edesauttamiseksi sekä varmistamme Lape-muutosohjelman sisältöjen juurtumisen osaksi keskeisiä lapsi- ja perhepalveluita.

Erityisesti lapset, nuoret ja perheet – nyt on teidän mahdollisuutenne vaikuttaa. Vaikuttamisen kanavia on useita. Esimerkkinä mainittakoon hankkeen nettisivuille avattu lasten ja perheiden palveluita koskeva kysely sekä osallistuminen kehittämistyöryhmiin.

Annan mielelläni lisätietoa eri vaihtoehtoista – mietitään yhdessä, mikä olisi juuri sinulle sopiva tapa olla mukana tekemässä historiallisen suurta lasten ja perheiden palveluiden uudistustyötä.

Satu Mäki-Fossi
hankekoordinaattori

Etelä-Pohjanmaan
S O T E

Kunnan ja maakunnan yhteiset lapset, nuoret ja perheet

Lapset, nuoret ja perheet odottavat sujuvaa palvelua, hyvää yhteistyötä toimijoiden välille, apua ja tukea nopeasti ja laadukkaasti. Tämän tavoitteen toteutumista halutaan tukea Lape-muutosohjelmassa kehitettävän perhekeskustoimintamallin avulla. Sen toimeenpanoa tukeva kansallinen ohjaus (STM, OKM, THL, OPH) on käynnistynyt kesäkuussa. Ohjaus tukee maakunnissa eri toimijoiden yhteistyönä toteutettavaa kehittämistyötä, sen etenemistä kansallisten tavoitteiden suuntaisesti ja maakuntien välisen yhteistyön lujittamista. Kustakin maakunnasta on nimetty edustaja "työrukkaseen", jonka tehtävänä on varmistaa kansallisen ohjauksen maakuntien kehittämistyön tarpeita vastaava aikataulu- ja sisällöt. Vastaava yhteistyörakenne toteutetaan myös perheoikeudellisissa palveluissa. Perhekeskustoimintamalliin lukeutuvien perheneuvolapalvelujen sisältöä työstävä viiden OT-alueen edustajista koostuva toinen työrukkanen on jo käynnistänyt toimintansa.

Muutos luo mahdollisuuksia jo toteutusvaiheessaan.

Lape-muutosohjelma tukee myös muilta osin lasten, nuorten ja perheiden palvelujen laajan, monitoimijaisen kokonaisuuden mahdollistumista. Tiedonkulun sujuvoittamiseksi on perustettu STM:n, OKM:n ja Kuntaliiton asiantuntijoista koostuva selvityshenkilötyöryhmä. Työryhmän tehtävänä on tunnistaa kunta–maakunta-palvelujen ja sivistys-sote-palvelujen yhdyspinnat niihin sisältyvine tiedonkulun kapeikkoineen siten, että lapsi- ja perhelähtöiset palvelut ja niitä tukeva verkostojohtaminen toteutuvat. Selvityshenkilötyöryhmä toimii kuluun vuoden loppuun saakka, mutta jo syksyn aikana sen toiminnan tuloksia saadaan arvioitaviksi.

Palvelujen yhteensovittamista halutaan tukea myös yhteisen koulutuksen ja yhtenevien työmenetelmien avulla, mikä vahvistaa samalla osaamista ja palvelujen laatua. Luo luottamusta – Suojele lasta - verkkokoulutus julkistetaan Lape-päivillä syyskuussa ja sen materiaalit tulevat olemaan sähköisinä kaikkien lapsi- ja perhepalveluissa toimivien saavutettavissa.

Kasvun tuki -koulutuskokonaisuus mahdollistaa uusien varhaisen tuen ja korjaavan työn menetelmien käyttöönottoa kunnissa ja maakunnissa. Etelä-Pohjanmaalla toteutettavan Kasvun tuki -koulutuskokonaisuuden sisältö ja laajuus selviää Maakunnallisen Lape-ryhmän ja koulutuksen toteutuksesta vastaavan Suomen Mielenveysseuran edustajien lokakuussa toteutuvan yhteistapaamisen jälkeen.

LAPE-muutosohjelma rakentaa pohjaa sotemaku-uudistuksen myötä syntyville kuntien ja maakunnan lapsiperhepalveluille ja niiden yhteensovittamiselle. Se mahdollistaa verkostoitumista ja uusien työmenetelmien käyttöönottoa jo ennen varsinaista uudistusta. Muutos luo mahdollisuuksia jo toteutusvaiheessaan.

Intoa, iloa ja voimia jokaiselle lasten ja perheiden palveluissa toimivalle kuluvaan syksyyn!

Eija Ala-Toppiari-Peltola
Lape-muutosagentti

Perhekeskustoimintamalli

Perhekeskustoiminta-malli kokoaa lapsille ja perheille suunnatut hyvinvointia ja terveyttä sekä kasvua ja kehitystä edistävät sekä varhaisen tuen ja hoidon palvelut. Perhekeskus palvelee kaikkia lapsia ja perheitä.

Tulevaisuudessa perhekeskukseen kuuluu sekä maakuntien että kuntien järjestämiä palveluita sekä järjestöjen että seurakuntien toimintaa. Lapset, nuoret ja perheet ovat mukana kehittämässä.

Alkusyksystä käynnistynyt neuvolakierros päättyy lähiviikkojen kuluessa. Kuntien ja yhteistoiminta-alueiden perhekeskustyöryhmien työskentely on käynnistynyt tai käynnistymässä. Hanketyöntekijät ovat työryhmien tukena suunnittelemassa ja kehittämässä kullekin alueelle kansallisen ohjauksen mukaista perhekeskuskokonaisuutta. Tälläkin hetkellä Etelä-Pohjanmaan alueella on joko fyysisesti saman katon alla tai verkostomaisesti toimivia perhekeskuksia. Näistä rakenteista on hyvä lähteä liikkeelle!

Hankkeessa vahvistetaan myös matalan kynnyksen palveluita, kuten vanhemmuuden ja parisuhteen tukea sekä eropalveluita. Yhteistyössä järjestöjen, seurakunnan, käräjäoikeuden sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden kanssa on tarkoitus tuoda Eron edessä -konsepti Etelä-Pohjanmaalle. Konseptissa eroa pohtivat ja ammattilaiset saavat monipuolista tietoa niin ammattilaisilta kuin kokemusasiantuntijoilta eron liittyen.

Vanhemmuussuunnitelma helpottaa eronneiden vanhempien keskinäistä sopimista lapsen asioihin liittyen – tästä löytyy jo hyviä kokemuksia maakunnasta! Suunnitelma löytyy osoitteesta <http://stm.fi/vanhemmuussuunnitelma>.

Heli Mäki
Hanketyöntekijä, perhekeskustoimintamalli

Tulevia tapahtumia

- 4.10.2017 Matalan kynnyksen tuki ja perhetyö
- 4.10.2017 Matalan kynnyksen tuki ja palv. tarpeen arviointi
- 12.10.2017 Vanhemmuuden tuen ja eroaut. työryhmä
- 13.10.2017 Lape-perhekeskuksen avoimen kohtaamispaikan työpaja, THL Helsinki
- 6.11.2017 Perhekeskuskehittäjät-työryhmä
- 7.-8.11.2017 Valtakunnalliset neuvolapäivät, Helsinki
- 9.11.2017 klo 13–15 Lasten terveys, hyvinvointi ja palvelut (LTH) tiedonkeruutilaisuus yhteistyössä THL:n kanssa, Sjk

Toimintakulttuurin muutos

Toimintakulttuurin muutos on hankkeessa läpi-leikkaava kokonaisuus. Lapsiystävällisen toimintakulttuurin perustana on tietoon perustuva lapsilähtöinen päätöksenteko, johon liittyen haettiin halukkaita kuntia ja kuntayhtymiä pilottikokeiluun. Piloteiksi ovat lähdössä Ilmajoen kunta, Kuntayhtymä Kaksineuvoinen ja Lapuan kaupunki. Pilottien sisällöt räätälöidään kunkin osallistujatahon tarpeiden mukaan mm. järjestämällä lasten ja perheiden palveluiden keskeisille toimijoille ja luottamushenkilöille koulutusta ja työpajoja/iltakouluja sekä myöhemmässä vaiheessa kokeiluja seuraaviin teemoihin liittyen:

- Lapsiystävällisen toimintakulttuurin sisällöt
- Lapsiin kohdistuvien vaikutusten arviointi (LAVA)
- Osallisuuden vahvistaminen sekä lapsibudjetointi

Perheystävällistä työpaikkaa pilotoidaan Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirillä yhdessä Väestöliiton ja WeAll:n kanssa. WeAll on saanut päätökseen esimiesten/työntekijöiden haastattelut, joka on osana alkukartoitusta. Väestöliitto on aloittamassa laajempaa henkilöstökyselyä aiheeseen liittyen.

Syksyllä perheystävällisen toimintakulttuurin kehittämisestä kiinnostuneita yrityksiä tullaan kartoittamaan. Yrityksille (5 kpl) ja maakuntaan siirtyvien organisaatioiden henkilöstöhallinnolle tullaan tarjoamaan esimiesvalmennusta.

Auli Romppainen
Hanketyöntekijä, toimintakulttuurin muutos

Tulevia tapahtumia

- 20.9.2017 LAPE Pre -seminaari "Kohti lapsiystävällistä kuntaa ja maakuntaa: Kuuntele ja opi lapsilta ja nuorilta". Tilaisuutta on mahdollisuus seurata verkossa klo 13–17: <http://videonet.fi/web/thl/20170920/>
- 25.10.2017 Toimintakulttuurin muutos -työryhmä
- Marras-joulukuussa 2017 tulossa maakunnallinen koulutus lapsiystävällisestä toimintakulttuurista lapsiperhepalveluis- sa oleville toimijoille ja luottamushenkilöille

Etelä-Pohjanmaan
S O T E

Erityis- ja vaativan tason kehittämiskokonaisuudessa erikoissairaanhoidon, vammaispalveluiden ja lastensuojelun yhteen sovittavaa johtamista viedään johtavien viranhaltijoiden ja sotevalmistelijoiden kanssa eteenpäin. Useissa työryhmissä syksyn 2017 aikana pohditaan eri alojen erityispiirteitä ja sitä, miten arviointia voitaisiin tehdä jatkossa monitoimijaisesti. Tärkeä työskentelykokonaisuus on erityistason palveluiden integraatio peruspalveluihin ja perhekeskuksiin. Hankkeessa kerätään tietoa jo toimivista integroivista rakenteista sekä lisätarpeista.

Sijaishuollon kehittämisiltapäivässä Laitos lastensuojelussa 1.9.2017 pohdittiin lastensuojelun sijaishuoltoa erityispiirteitä. Päivien aikana kerättiin eri toimijoiden ammattilaistietoa Seinäjoelle perustettavan uuden lastensuojelulaitoksen toimintaa varten. Tiedot yhdistetään Käsikirjaan, johon tullaan kokoamaan asiakkaan, ammattilaisten ja tutkijoiden tuottamaa tietoa uuden laitoksen toimintasuunnitelmaa varten. Myös yksityisten lastensuojelulaitosten edustajia on tavattu ja sovittu opintopiiriin järjestämisestä liittyen aiheeseen terapeutin orientaatio lastensuojelulaitoksessa.

Systeeminen lastensuojelu -toimintamallin pilotit ovat käynnistyneet Seinäjoen ja JIK Kurikan lastensuojelutiimeissä ja ne saadaan päätökseen tammikuussa. Sen jälkeen ovat vuorossa KuusSote, Lapua ja Isokyrö. Käynnistyneissä piloteissa johto on vahvasti mukana tukemassa toimintamallin käyttöönottoa. Seuraavissa uutiskirjeissä tulemme raportoimaan lisää systeeminen lastensuojelu -pilotista sekä muiden toimintamallien kokeiluista.

Noora Aarnio
Hanketyöntekijä, erityis- ja vaativan tason palvelut

Tulevat tapahtumat

- 9.10.2017 Monitoimijainen arviointi ja jalkautuvat palvelut - työryhmä
- 27.9.2017 ja 2.11.2017 Erityis- ja vaativimman tason palvelut - työryhmän kokoontuminen
- 31.10.2017 THL:n ja osaamis- ja tukikeskusten yhteiskehittämispäivä aiheena perhehoito, Seinäjoki
- Tulossa 11/2017 Systeeminen lastensuojelu -pilotoinnin esittely maakunnan lastensuojelutiimeille ja esimiehille
- 30.11.–1.12.2017 Lastensuojelun, mielenterveyden ja hyvinvoinnin yhteiset rajapinnat III monitieteiset lastensuojelun tutkimus- ja kehittämisspäivät, THL

Tulevat tapahtumat

- 21.–22.9.2017 Valtakunnalliset Lape-päivät. Tilaisuutta on mahdollisuus seurata verkossa seuraavasti:
to 21.9.2017 alkaen klo 10.00: <http://videonet.fi/web/thl/20170921/>
pe 22.9.2017 Lapsibudjetointi-työpaja klo 8.30–12.30: <http://videonet.fi/web/thl/20170922/>
- 26.–27.10.2017 LAPE-muutosohjelman II konferenssi: Lasten hyvinvointi Suomessa, Helsinki
- 3.11.2017 klo 9–16 Etelä-Pohjanmaan Lape-seminaari, Seinäjoki (ilmoittautuminen ei vielä auki)
- 22.–23.11.2017 Valtakunnalliset Lape-päivät
- 29.9., 12.10. (Kasvun tuki) ja 29.11.2017 Maakunnan Lape-ryhmä kokoontuu

MUKANA
HALLITUKSEN
KÄRKIHANKKEESSA

Ollaan yhteydessä!

<https://sote.ep2019.fi/lape-hanke>

#lapemuutos

Tiedekatu 2, 60320 Seinäjoki (Frami D, 3. krs, tila D330)

Eija Ala-Toppiari-Peltola, lape-muutosagentti

Satu Mäki-Fossi, hankekoordinaattori

Auli Romppainen, toimintakulttuurin muutos

Heli Mäki, perhekeskustoimintamalli

Emmi Tietäväinen, perhekeskustoimintamalli

Noora Aarnio, erityis- ja vaativan tason palvelut

p. 044 4255 415, eija.ala-toppari-peltola@seinajoki.fi

p. 044 4255 606, satu.maki-fossi@seinajoki.fi

p. 044 4255 979, auli.romppainen@seinajoki.fi

p. 044 4255 722, heli.maki@seinajoki.fi

18.9.2017 alkaen

p. 044 4255 704, noora.aarnio@seinajoki.fi

[Tilaa uutiskirje >>](#)

[Peruuta uutiskirje >>](#)